

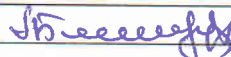
Адресат:

**«Sharg'un Ko'mir»
акциядорлик жамияти
бошқаруви раҳбариятига**

**«SHARG'UN KO'MIR» АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ
2020 ЙИЛЛИК МОЛИЯВИЙ ХЎЖАЛИК ФАОЛИЯТИНИ АУДИТОРЛИК
ТЕКШИРУВИДАН ЎТКАЗИШ ЯКУНЛАРИ БЎЙИЧА АУДИТОРЛИК
ҲИСОБОТИ**

Аудиторлик текширувини бошланиши санаси
Аудиторлик текширувини тугатилиши санаси
Ҳисобот тузилиши санаси

2021 йил 02 март
2021 йил 12 март
2021 йил 12 март

	Ф.И.О.	Имзоси
Ижрочи	У.Б.Очилов	
Буюртмачи	Х.Н.Абдуллаев	

Шаргун шахри – 2021

Сурхондарё вилояти Сариосиё тумани, Шарғун шаҳри "Sharg'un Ko'mir" Акциядорлик
жамиятининг 2020 йил молиявий ҳисоботларини текшириш

РЕЖАСИ

№	Аудит амаллари номи	Изоҳ
1	КИРИШ	
1	Умумий маълумотлар, жамият фаолиятининг норматив-ҳуқуқий базаси	
1.1	ТАҲЛИЛИЙ ҚИСМ	
1.	Ички назорат системасини баҳолаш	
2	Бухгалтерия ҳисоби.	
2.1	Узоқ муддатли активлар аудити; Асосий воситалар, номоддий активлар, узоқ муддатли инвестициялар, кимматли коғозлар, капитал қуйилмалар, бошқа узоқ муддатли активлар	
2.2	Жорий активлар аудити; Ишлаб чиқариш захиралари, тугалланмаган ишлаб чиқариш, келгуси давр харажатлари, кечиктирилган харажатлар, дебиторлар, пул маблағлари ва бошқа жорий активлар	
2.3	Ўз маблағлари манбалари аудити; Устав капитали, қўшилган капитал, резерв капитали, тақсимланмаган фойда, мақсадли тушумлар.	
2.4	Мажбуриятлар аудити; Узоқ муддатли мажбуриятлар, жорий мажбуриятлар, иш ҳақи буйича ҳисоб-китоблар. суғурта тўловлари.	
2.5.	Даромадлар ва харажатлар ҳисоби аудити; Махсулот (иш, хизмат ва товар)ларни реализация қилишдан даромад, асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари, молиявий фаолият бўйича даромадлари, махсулот (иш, хизмат ва товар)лар таннархи, давр харажатлари, бошқа харажатлар, Курс фарқлари.(Ташқи иқтисодий фаолият)	
3.	Солик ва мажбурий тўлов ва ажратмалар ҳисобланиши ва бюджетга тўланиши аудити; Ягона солиқ, иш ҳақидан даромад солиғи, ягона ижтимоий тўлов ва бошқа йиғимлар.	
4	Амалдаги қонунчилик ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга риоя қилиниши аудити.	
5	Кадрлар бўлими фаолияти аудити.	
6.	Молиявий ҳўжалик фаолиятини молиявий таҳлил қилиш	
7	Мухимлик ва аудиторлик хатарини баҳолаш. Аудит ўтказиш сифатини баҳолаш.	
III	ЯКУНИЙ ҚИСМ Тавсиялар. Хулоса.	

«Буюртмачи»

«Sharg'un Ko'mir»
акциядорлик
жамиятининг раҳбари

Х.Н.Абдуллаев

«Бажарувчи»

МЧЖ «Afrosiyob audit standart»
аудиторлик ташкилоти директори

Очилов

Сурхондарё вилояти, Сариосиё тумани, Шаргун шахри "Sharg'un Ko'mir" акциядорлик
жамиятининг 2020 йилги Молиявий ҳисоботларини текшириш

ДАСТУРИ

Текшириш даври: 01.01.2020 йилдан 31.12.2020 йилгача.
Текшириш ўтказиш муддати: 01.04.2021 йилгача.
Аудиторлар таркиби: 4 нафар
Гуруҳ раҳбари: Ў.Очилов
Ёрдамчи Аудиторлар: Н.Султонов
Ш.Худайкулов
Ғ.Туракулов
Муҳимлик даражаси: 5%,

№	Аудиторлик амаллари номи	Текшириладиган ҳужжатлар
I	КИРИШ	
1	Умумий маълумотлар, жамият бизнесини ўрганиш, рўйхатдан ўтиш, низоми бўйича фаолияти, лицензия шартларига амал қилиш, структуравий корхоналар билан ўзаро алоқаларини текшириш	Таъсис ҳужжатлар, штат жадвали,
II	ТАҲЛИЛИЙ ҚИСМ	
1.	Ички назорат системасини баҳолаш	Ички аудит хизмати фаолияти бўйича ҳужжатлар, руйхатга олиш китоблари.
2	Бухгалтерия бирламчи ҳисоботлари қолдиқларининг молиявий ҳисоботга тўғри келишини ўрганиш.	Ҳисоб сийёсати, ҳисоблар режа-си плани, руйхатга олиш китоблари, бош китоб, айланма ведомостлар.
2.1	Узок муддатли активлар; Асосий воситалар, номоддий активлар, узок муддатли инвестициялар, қимматли қозғалар, капитал қўйилмалар, бошқа узок муддатли активларнинг қирим-қикими, эскириши, қайта баҳолашини танлов йўли билан текшириш	Ишончномалар бериш китоби, материал ҳисоботлар, моддий жавобгарлик бўйича шартномалар, актлар, айланма ведомостлар, бош китоб, молиявий ҳисоботлар
2.2	Жорий активлар; Ишлаб чиқариш захиралари, тугалланмаган ишлаб чиқариш, қелгуси давр харажатлари, қечиктирилган харажатлар, дебиторлар, бошқа жорий активларнинг қирим-қикими, норма бўйича сарфланиши, ҳисобдан қиқарилиши, саклаш қондаларига риоя этилишини танлов йўли билан, газнага нақд пул маблағлари ва банк ҳисоб-қамларига пул маблағларининг қирим қикимини тўлиқ текшириш	Ишончномалар бериш китоби, материал ҳисоботлар, моддий жавобгарлик бўйича шартномалар, актлар, айланма ведомостлар, бош китоб, молиявий ҳисоботлар
2.3	Ўз маблағлари манбалари; Устав капитали, қўшилган капитал, резерв капитали, тақсимланмаган қойда ва мақсадли тушумларнинг шаклланиши текшириш.	Йиғилиш баённомалари, молиявий ҳисоботлар
2.4	Мажбуриятлар аудити. Узок муддатли мажбуриятлар, жорий мажбуриятлар иш ҳақи бўйича ҳисоб-қитоблар тўғрилигини текшириш.	Ишончномалар бериш китоби, материал ҳисоботлар, моддий жавобгарлик бўйича шартномалар, актлар, айланма ведомостлар, бош китоб, молиявий ҳисоботлар
2.5.	Даромадлар ва харажатлар ҳисоби; Маҳсулот (иш, хизмат ва товар)ларни реализация	Шартномалар, ҳисоб-фактуралар, руйхатга олиш китоблари,

	қилишдан даромад, асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари, молиявий фаолият бўйича даромадлари, махсулот (иш, хизмат ва товар)лар таннархи, давр харажатлари, бошқа харажатлар, курс фарклари, (Ташки иқтисодий фаолият, иш ҳақи ҳисобланиши, сафар харажатлари тўғрилигини текшириш.	таннарх расшифровкаси, таннархни шакллантириш методи, харажатлар расшифровкаси, счетлар картоткаси, журналлар, айланма ведомостлар
3.	Солик ва мажбурий тўлов ва ажратмалар ҳисобланиши ва бюджетга тўланишини текшириш.	Солик ва мажбурий тўловлар бўйича ҳисоботлар.
4	Амалдаги конунчилик ва меъёрий ҳуқуқий ҳужжатларга риоя қилиниши;.	Шартномалар, буйруқлар.
5	Кадрлар бўлими бўйича, ходимлар бўйича буйруқларнинг тўғри расмийлаштирилиши, ходимларни меҳнат таътиliga чиқиш	Штат жадвали, кадрлар бўйича буйруқлар, ходимларнинг шахсий картоткалари, лавозим йуриқномалари, меҳнат таътили графиги, меҳнат дафтарчалари.
6.	Молиявий-хўжалик фаолиятини молиявий таҳлил қилиш орқали корхонанинг тўлов қобилияти, қайси иқтисодий груҳга мансублиги ва иш самарадорлигини ошириш бўйича тавсиялар бериш	Молиявий ҳисоботлар
7	Мухимлик ва аудиторлик хатарини баҳолаш.	
8	Аудит ўтказиш сифатини назорати.	Аудитор иш ҳужжатлари.
III	ЯКУНИЙ ҚИСМ	
	Текшириш натижасида аниқланган камчиликларни бартараф этиш ва иш самарадорлигини ошириш юзасидан тавсиялар бериш .	
	Аудиторлик хулоса тузиш ва буюртмачига тақдим этиш	

МЧЖ «Afrosiyob audit standart»
аудиторлик ташкилотини директори:

Ў.Очилов

Ў Қ И Р И Ш Қ И С М И

Мен, (Биз) МЧЖ шаклидаги «AFROSIYOB AUDIT STANDART» аудиторлик ташкилоти директори - аудитор Очилов Ўлмас Баратович (сертификат №05086) ҳамда ёрдамчи аудиторлар Н.Султонов, Ш.Худойкулов, Ғ.Тўрақуловлар 2021 йил 1 мартда тузилган №03 – SR -сонли шартнома асосида Сиз раҳбарлик қилаётган «Sharg'un Ko'mir» акциядорлик жамияти(бундан буён матнда «жамият» деб юритилади)нинг 2020 йиллик молиявий хўжалик фаолиятини аудиторлик текширувидан ўтказдик.

Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирлигининг 2001 йил 14 февралдаги 20-сон буйруғи билан тасдиқланган Аудиторлик фаолияти миллий андозаси **70-сон АФМА** талаблари ва «Аудиторлик фаолияти тўғрисида»ги қонуни асосида аудиторлик текшируви ўтказилиб, ҳисобот тузилди. Ушбу аудиторлик ҳисоботга киритилган маълумотлар жамиятнинг тадбиркорлик сири ҳисобланиб, у қатъий сир сақланиши шарт. Ушбу маълумотлар аудиторлик ташкилоти томонидан жамият раҳбар ходимларининг ёзма руҳсатисиз ошкор қилиниши мумкин эмас.

Аудиторлик ташкилоти реквизитлари:

Ташкилот номи: МЧЖ «AFROSIYOB AUDIT STANDART» аудиторлик ташкилоти
Почта манзили: 140100. Самарканд шаҳри, Спитамен Шох кўчаси-157 уй.

Давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақида гувоҳнома: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигидан 24.03.2008 йилда №1073 билан рўйхатга олинган.

СТИР: 206955352.

Х/р: 20208000004691763001, МФО 00282 АК «Турон» банк, Самарканд филиали
ОКОНХ: 84500.

Лицензия: АФ №00726, ЎЗР молия вазирлиги томонидан 2014 йил 10 сентябрда берилган.

Суғурта полиси: №SM01-13, "UNIVERSAL SUGURTA" томонидан 2020 йил 25 - сентябрдан 2021 йил 24 сентябргача бўлган давр учун берилган.

Аудиторлик ташкилоти директори: Очилов Ўлмас Баратович.

Текширув Сизнинг хабардорлигингизда ва бош ҳисобчи Файзуллаев Шайдулло Бобокуловичнинг бевосита иштирокида олиб борилди.

Текширув 2021 йил 02 март куни бошланиб, 2021 йил 12 март куни якунланди.

Шартнома шартига мувофиқ корхонанинг молиявий-хўжалик фаолиятини текширув дастурига молиявий ҳисобот асосий кўрсаткичларининг ҳаққонийлиги, солиқ ва мажбурий тўловларнинг тўғрилиги киритилган эди. Текширувда юқоридаги саволлар бўйича ишлар олиб борилди. Жумладан, барча солиқлар ва мажбурий ажратмалар, касса ва банк операциялари, харажатлар, даромадлар, тақсимланмаган фойда тўлиқ текширилди. Товар моддий бойликлар ҳолати ва ҳаракати, ишчи-хизматчилар билан ҳисоб-китоблар, таъминотчилар ва харидорлар билан ҳисоб китобларни расмийлаштирилиши, асосий воситалар, улар бўйича эскиришни ҳисобланиши, капитал қўйилмалар ва бошқа ҳисоб бўлимлари танлаб текширилди.

Текширув қуйидаги меъёрий ҳужжатлар ва ахборот манбаларига таянилган ҳолда ўтказилди:

- Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида" 2015 йил 24 апрелдаги ПФ-4720-сон Фармони бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамасининг Давлат улуши бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш мезонларини жорий этиш тўғрисида 2015 йил 28 июлдаги № 207 сонли қарори, Ўзбекистон Республикасининг 2015 йил 29 декабрдаги 396-сонли "Ўзбекистон Республикасининг айрим Қонун ҳужжатларига МСНЖ «AFROSIYOB AUDIT STANDART» АТ

Ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонуни билан Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 6 майдаги 370-сонли янги таҳрирдаги «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида» ги Қонунига киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар;

- Бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун;
- Аудиторлик фаолияти тўғрисидаги қонун;
- Солиқ кодекси;
- Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонун ҳужжатлари;
- 3- сонли АФМА- Аудитни режалаштириш;
- 6- сонли АФМА- Аудитни ҳужжатлаштириш;
- 13- сонли АФМА- Таҳлилий тадбирлар;
- 14- сонли АФМА- Аудиторлик танлаш;
- 25- сонли АФМА- Аудиторлик текшируви ўтказишда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга риоя этилишини текшириш;
- 31- сонли АФМА- Хўжалик субъектини фаолияти билан танишиш;
- 50- сонли АФМА- Аудиторлик далиллари;
- 70- сонли АФМА- Аудиторлик ҳисоботи ва молиявий ҳисобот тўғрисидаги аудиторлик хулосаси
- Ўтказилган текширувлар бўйича далолатнома ва жадвалий маълумотлар;
- ХЮСнинг ходимлари тайёрлаган маълумотлар;
- Бошқа маълумотлар.

Мазкур аудиторлик текширувига жамиятни 2020 йил 01 январдан 31 декабргача бўлган давр ичидаги йиллик «Бухгалтерия баланси»- форма 1, «Молиявий натижалар бўйича ҳисобот»- форма 2, «Пул оқимлари тўғрисидаги ҳисобот» - форма 4, «Хусусий капитал тўғрисидаги ҳисобот» - форма 5, «Дебитор ва кредитор қарздорликлар тўғрисида маълумот» - форма 2а ва унга иловалар, Давлат бюджетига туловлар ва бадал туловлари ҳисоботлари, банк туловлари ва ҳужжатлар тақдим этилди.

Ушбу молиявий ҳисоботларнинг тайёрланиши ва ҳаққонийлиги учун «Sharg'un Ko'mir» акциядорлик жамиятининг раҳбарияти жавобгар ҳисобланади.

«Sharg'un Ko'mir» акциядорлик жамиятининг молиявий хўжалик фаолияти хизмат турлари кўп хиллиги ва пул маблағларининг катта миқдорда айланишини инобатга олиб, Ўзбекистон Республикаси Аудиторлик фаолияти миллий андозаларининг № 9-сон 1,2,3-бандларига асосан аудиторлик таваккалчилиги (риск) олинган даромадига нисбатан 5% қилиб белгиланди.

Жамиятни ташкил этилишининг ҳуқуқий асослари ва унинг иш фаолияти:

Жамиятнинг ҳуқуқий манзили: Сурхондарё вилояти Сариосиё тумани, Шарғун шаҳри 50 уй.

Сурхондарё вилояти Сариосиё тумани, Шарғун шаҳри "Sharg'un Ko'mir" акциядорлик жамияти Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 17-апрелдаги "2003-2004 йилларда корхоналарни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш дастури тўғрисида"ги 185-сонли Қарорига асосан ва Давлат мулкни бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Давлат қўмитаси Сурхондарё вилояти ҳудудий бошқармасининг 2003 йил 26-декабрдаги 622-сонли буйруғига асосан ташкил этилган. Кейинчалик Сурхондарё вилояти, Сариосиё тумани ҳокимлигидан 2010 йил 21-июн куни билан №80-10 рақам билан рўйхатга олинган ва Сариосиё туман Давлат хизматлари марказидан 2021 йил 4-январ кунида №117-08 рақам билан руйхатга олинган Низом асосида фаолият кўрсатиб келаяпти.

Сурхондарё вилояти Сариосиё тумани, Шарғун шаҳри "Sharg'un Ko'mir" Акциядорлик жамияти Сариосиё тумани Давлат хизматлари марказида 2021 йил 4-январ кунида № 117-08 рақам билан руйхатга олинган бўлиб, ушбу Низом Ўзбекистон республикасининг МСНЖ «AFROSIYOB AUDIT STANDART» АТ

“Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуни акциядорлик жамиятлари фаолиятининг самарадорлигининг ошириш ва корпоратив бошқарув тизимини такомиллаштириш комиссияси йиғилишининг 2015 йил 31-декабрдаги 9-сон баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодекси ва бошқа қонун ҳужжатлари асосида ишлаб чиқилган.

Жамият асосий мақсадига эришиш учун фаолият ва хизмат кўрсатишнинг қўйидаги турларини амалга оширади:

- очиқ ва ер ости усулларида кўмир казиб олиш;
- кўмирни бойитиш;
- кўмир брикетларини ишлаб чиқариш;
- каолин ва охактош, гипс ва бошқа шуларга алоқадор бўлган фойдали казилмаларни очиқ ва ер ости усулларида казиб олиш;
- қурилиш материаллари, хом ашё, техника ва асбоб ускуналарни ишлаб чиқариш, тайёрлаш ва сотиш;
- чорвачилик, паррандачилик ва балиқчилик фаолияти билан шуғулланиш, қишлоқ хужалик маҳсулотларини ишлаб чиқариш, харид қилиш, қайта ишлаш ва сотиш;
- аҳолига маиший хизмат кўрсатиш шахобчаларини ташкил этиш;
- қурилиш ва ободонлаштириш ишларини амалга ошириш, шартномалар асосида олий ўқув юртлари билан ҳамкорликда юқори малакали кадрларни тайёрлаш ва ўз эҳтиёжлари учун кадрларни ўқитиш;
- маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва етказиб бериш билан шуғулланиш ҳамда келишилган нархларда хизмат кўрсатиш;
- корхонани техник жихатдан жихозлаш, замонавийлаштириш, чет эл инвестицияларини жалб қилиш, корхонани ривожлантириш учун шарт-шароит яратиш;
- маҳаллий ва халқаро юк ва йуловчиларнинг автотранспорт ташувини ташкил этиш;
- юридик ва жисмоний шахсларга ишлаб чиқаришга йуналтирилмаган ва техник ишлаб чиқаришга йуналтирилган кучмас мулкни ижарага бериш;
- улгуржи, тижорат, озиқ- овқат, универсал дўконларини ва супермаркет хусусий тармоғини тузиш, халқ истеъмол моллари ва техник ишлаб чиқариш йуналишдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш йуналишдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотиш;
- автотранспорт воситаларини таъмирлаш, сервис хизматини курсатиш, ювиш хизмати тармоқларини очиш;
- қурилиш таъмирлаш ишлари, қурилиш, сантехник ва авария хизматларини бажариш, бино ва хоналар дизайни, ишлаб чиқариш ва савдо хоналарини, бинолар ва турар жой уйлари таъмирлаш;
- электромонтаж, монтаж ва ишга тушириш ишларини ташкил этиш, ишлаб чиқариш тармоқларига техник хизмат курсатиш;
- Ўзбекистон Республикаси, МДХ ва чет элларга кўмир сотиш;
- иш фаолиятида хавфсизликни таъминлаш, ишчилар меҳнат шароитини яхшилаш, уларни ижтимоий ҳимоялаш.

Жамият юқорида кўрсатилган фаолият турларидан ташқари тадбиркорлик фаолиятининг қонунчиликка зид бўлмаган бошқа турлари билан шуғулланиши мумкин.

Махсус рухсатнома (лицензия) талаб қилинадиган фаолият турлари тегишли рухсатнома (лицензия) олинганидан сўнг амалга оширилади.

Бошқарув:

Сурхондарё вилояти Сариосиё тумани Шарғун шахри «Sharg'un Ko'mir» акциядорлик жамиятида Ўзбекистон Республикасининг “Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида”ги қонуни 8-моддасига мувофиқ текширилаётган давр мобайнида қўйидаги раҳбар ходимлар биринчи ва иккинчи имзо қўйиш ҳуқуқи билан ишлаганлар:

1. Абдуллаев Х.Н.

Жамият кузатув кенгашининг 2020 йил 10-феврал кундаги №25-сонли йиғилиш баёни ҳамда Акциядорларнинг 2020 йил 5-декабрдаги 1-сон йиғилиш қарорига асосан биринчи имзо қўйиш ҳукуки билан жамият бошқарув раиси лавозимида ишлаб келмоқда.

2. Файзуллаев Ш.Б.

2020 йил 7-сентябр кундаги №422х-сонли буйруққа асосан иккинчи имзо қўйиш ҳукуки билан жамият бош ҳисобчиси лавозимида ишлаб келмоқда.

ТАҲЛИЛИЙ ҚИСМ

1. Ички назорат тизими баҳоси

Жамиятда ички бошқарув назорати ташкил этилган бўлиб, ташкилий жиҳатдан ва моддий ресурслар бутлиги юзасидан текширишлар ўтказилиб, ойлик ҳисоботлар қабул қилинган, товар моддий бойликларни қолдиғини ҳақиқийлигини аниқлаш мақсадида ҳужжатли текширишлар ўтказилган ва далолатномалар тақдим этилган ҳамда аниқланган камчиликлар бўйича жамият раҳбарининг буйруғига асосан чора тadbирлар курилган. Товар моддий бойликлар билан муомала қилувчи моддий жавобгар шахслар билан моддий жавобгарлик шартномалари тузилган.

Жамиятда амалга ошириладиган молиявий хўжалик операцияларнинг тўғри акс эттирилиши ва ҳисобининг юритилиши устидан назорат жамият бош ҳисобчисига юклатилган.

Назорат муҳити тўғрисида.

Устав талабларига асосан жамиятнинг бошқарув органлари бўлиб қуйидагилар ҳисобланади:

-Таъсисчиларнинг умумий йиғилиши – бошқарувнинг олий органи ҳисобланиб, молиявий, ташкилий ва жорий масалалар юзасидан қарорлар қабул қилади;

-Бошқарув – коллегиял ижрочи орган ҳисобланиб, жамиятнинг жорий фаолияти юзасидан раҳбарликни амалга оширади.

Жамиятнинг ички назорат тизимини жамият раиси ва жамият мутахассислари биргаликда амалга оширади. Жамиятда қўлланиладиган нормативлар, бизнес режа, ишлаб чиқариладиган маҳсулот учун харажатлар сметаси, ҳар бир ходимнинг функционал вазифалари, жамоа шартномаси ва бошқа меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқилган. Бундан ташқари, меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш тўғрисида Низом, ички тартиб қоидалар, ходимларнинг хизмат вазифалари тақсимооти, меҳнат таътили жадвали, моддий жавобгарлик тўғрисидаги шартномалар ишлаб чиқилган. Ташкилий тузилма ва кадрлар сиёсати ишлаб чиқилган.

Бухгалтерия ҳисоби тизими тўғрисида.

Жамиятда юқори ташкилот йўриқномаларига асосан бухгалтерия ҳисобини ягона ҳисоб сиёсати ишлаб чиқилган.

Корхона ҳисобхонаси томонидан даврий ҳисоботлар тайёрланиши ва топширилиши ўрганиб чиқилганда, жамиятда 2020 йилда умумбелгиланган солиқ тизимида барча солиқ тулов турлари ва бюджетдан ташқари фондларга мажбурий ажратмалар бўйича ҳисоботлар белгиланган муддатларда топшириб берилган.

Жамиятнинг бухгалтерия ҳисоби тизимининг самарадорлиги текширилганда:

-Бухгалтерия ҳисоби 1-С Бухгалтерия программаси орқали юритилган;

-Бухгалтерия ҳисобида хўжалик операциялари мемориал ордерларда расшифровкалар тўлдириш билан тегишли ўтказмалар бериб берилган;

-Хўжалик операцияларининг тафсилотлари ҳужжатларда акс эттирилган;

-Бухгалтерия проводкалари Бухгалтерия Ҳисобининг Миллий Стандартлари (БХМС)нинг 21- сонли бўлими асосида юритилган бўлиб, айрим ҳолатларда, жумладан, барча солиқ тулов турлари ва бюджетдан ташқари фондларга мажбурий ажратмаларга 4400 ва 4500 счетлар турлари буйича счетларда юритилиши керак. Яъни, солиқ тулов турлари буйича ортиқча туловлар 4400 (счет турлари буйича) ва бюджетдан ташқари фондларга мажбурий ажратмалар 4500 (счет турлари буйича) счетларда, ҳисобланиб туланмаган суммалар солиқ тулов турлари буйича 6400 (счет турлари буйича) ва бюджетдан ташқари фондларга мажбурий ажратмалар 6500 (счет турлари буйича) счетларда юритилиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 13-январдаги "“Sharg'un Ko'mir” Акциядорлик жамиятини модернизациялаш инвестиция лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги №ПП-2727 қарори ижросини таъминлаш мақсадида “Sharg'un Ko'mir” Акциядорлик жамиятининг 2017 йил 26-январ кундаги 21-сонли қарори билан “Sharg'un Ko'mir модернизациялаш” Акциядорлик жамияти дирекцияси ташкил этилган ва ушбу жамият “Sharg'un Ko'mir” Акциядорлик жамиятига буйсунувчи ижроя аппарати ҳисобланади. “Sharg'un Ko'mir модернизациялаш” Акциядорлик жамияти дирекцияси ягона буюртмачи сифатида қурилиш-монтаж ишларини бажарилишини, унга ажратилган маблағларини мақсадли сарфланишини, қурилиш ва инвестиция лойиҳаларини назорат қилиш, Ўзбекистон Республикасининг “Қурилиш меъёрлари ва қоидалари” ва “Шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари”га асосланиб лойиҳа смета ҳужжатларини текшириш, лойиҳаларни экспертизадан утказиш ишларини бажаради. Пудратчилар томонидан бажарилаётган ишларга тегишли бўлган техник ҳужжатлар билан таъминлаб, қурилиш ишларини сифатли бажарилиши учун ҳамкорлик ҳамда барча шароитлар яратади.

“Sharg'un Ko'mir модернизациялаш” Акциядорлик жамияти дирекциясининг тугалланмаган бухгалтерия балансига эга бўлиб, хизмат кўрсатувчи банкда иш ҳақи учун иккиламчи ҳисоб рақами мавжуд. “Sharg'un Ko'mir модернизациялаш” Акциядорлик жамияти дирекциясининг йиллик смета харажатлари, иш ҳақи ва мукофотлар, штат жадваллари “Sharg'un Ko'mir” Акциядорлик жамияти раҳбарияти томонидан тасдиқланади, иш фаолиятини назорат қилади ва лозим бўлган асосий воситалар, инвентарлар билан таъминлайди.

Бухгалтерия ҳисобида консолидар баланс «Sharg'un Ko'mir» акциядорлик жамияти кўрсаткичларига Дирекция кўрсаткичлари йиғилган ҳолда тузилган;

Жамият бош китобидаги кўрсаткичлар йил якуни бўйича тузиладиган молиявий ҳисоботга ўтказиб келинган.

2. Узок муддатли активлар

2.1. Асосий воситалар

Жамиятни 2020 йиллик йиғма бухгалтерия балансини 10 сатрида 2020 йил 1 январ ҳолатига асосий воситаларни бошланғич қиймати жами бўлиб 40372574 минг сўмни, ҳисобот йили охирига 49700399 минг сўмни, 11 сатрида эскириш қиймати ҳисобот йили бошига 19462835 минг сўмни, ҳисобот йили охирига 22622509 минг сўмни, 12 сатрида қолдиқ қиймати ҳисобот йили бошига 20909739 минг сўмни, ҳисобот йили охирига 27077890 минг сўмни ташкил этган.

Асосий воситаларга ЎЗР Солиқ кодекси 21-бобнинг 144-моддаси талабларига мувофиқ тўғри чизикли усулда 5 614 265 минг сўм эскириш қиймати ҳисобланган.

Жамиятда 2020 йил давомида 12 988 673 минг сўмлик асосий воситалар қирим бўлган ва йил давомида 4 696 864 минг сўмлик тегишли далолатномалар ва ҳужжатлар асосида ҳисобдан чиқарилган. (Маълумотномалар илова қилинади).

Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлигида 2004 йил 20 январда 1299-сон билан рўйхатга олинган Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирининг 2003 йил 9 октябрдаги 114-сон буйруғи билан тасдиқланган 5-сонли "Асосий воситалар" бухгалтерия ҳисобининг миллий стандартига асосан Асосий воситалар таркибига қуйидаги мезонларга жавоб берадиган моддий активларига:

- а) бир йилдан ортиқ хизмат қилиш муддати;
- б) бир бирлик (тўплам) учун қиймати Ўзбекистон Республикаси (харид пайтида) белгиланган энг кам ойлик иш ҳақи миқдорининг эллик бараваридан ортиқ бўлган буюмлар қиритилади.

Корхона раҳбари ҳисобот йилида буюмларни асосий воситалар таркибида ҳисобга олиш учун улар қийматининг энг кам чегарасини белгилашга ҳақли.

Жамиятда 21-БХМС счетлари ва 5-БХМС талаблари асосида ҳисоб-китоблар юритилиб, 19-БХМС талаблари асосида йукламадан ўтказилиб, натижалари бухгалтерия ҳисоботларида қайд этилган.

2.2. Номоддий активларни ҳисобга олиш аудити тўғрисида

Жамиятни Бухгалтерия ҳисоботида 01.01.2020 йил ҳолатига (0400,0500-счёт) номоддий активлар бўлмаган ва йил давомида ҳаракат бўлмаган.

2.3 Узоқ муддатли инвестициялар (счёт-0600).

Жамият балансига кура 01.01.2020 йил ҳолатига 3664272 минг сўм қолдиқ бўлган. Шундан 0610-"Қимматли қоғозлар" счётида 3382 минг сўмлик қимматли қоғозлар, шўъба хўжалик жамиятларига инвестициялар (0620) счётида 3660890 минг сўмлик инвестициялар бўлган.

31.12.2020 йил ҳолатига 4164272 минг сўмни ташкил этиб, шундан 0610-"Қимматли қоғозлар" счётида 3382 минг сўмлик қимматли қоғозлар, шўъба хўжалик жамиятларига инвестициялар (0620) счётида 4160890 минг сўмлик инвестицияларни ташкил этган.

2.4.Ўрнатиладиган асбоб-ускуналар (счёт-0700).

Жамият балансига кура асбоб-ускуналар «0700» счётада 01.01.2020 йил ҳолатига бўлмаган ва йил давомида ҳаракат бўлмаган.

2.5.Капитал қўйилмалар (счёт-0800)

Жамият балансига кура (0800-счёт) капитал қўйилмалар буйича 01.01.2020 йил ҳолатига 289797417 минг сўмни, ҳисобот йили охирига 555 875 238 минг сўмни ташкил этган.

2.6. Узоқ муддатли дебиторлик қарзлари (счёт 0900).

Жамият балансига кура 0900- ўзоқ муддатли дебиторлик қарзлари счёти буйича ҳисобот йили бошига қолдиқ сумма бўлмаган ва йил давомида ҳаракат бўлмаган.

3. Товар моддий захиралар ва бойликлар аудити

Жамиятни товар моддий захиралари ҳисобот йили бошига бухгалтерия балансини 140-сатрида умумий суммаси 7310863 минг сўмни ташкил этган. Ҳисобот йилини охирига эса 4861025 минг сўмни ташкил этган. Шундан:

Ишлаб чиқариш захиралари (1000,1100,1500,1600) счётларида бухгалтерия балансини 150-сатрида ҳисобот йили бошига 4499420 минг сўмни, ҳисобот йили охирига 1800604 минг сўмни, тугалланмаган ишлаб чиқариш (2000,2100,2300,2700) бухгалтерия балансини 160-сатрида ҳисобот йили бошига ва ҳисобот йили охирига қолдиқ бўлмаган, тайёр маҳсулотлар бухгалтерия балансини 170-сатрида ҳисобот йили бошига 2811443 минг сўмлик, ҳисобот йили охирига 3060421 минг сўмни ташкил этган.

Жамиятда ишлаб чиқариш фаолиятини юритиш учун бир нечта етказиб берувчилар билан шартномалар тузилган, жамият раиси томонидан имзоланган.

Жамият томонидан хўжалик-молиявий муомалалар белгиланган тартибда расмийлаштирилган шартномалар асосида амалга оширилган. Амалдаги «Хўжалик

субъектларининг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисида» ги (1998 йил) Қонунга мувофиқ 200 минимал иш ҳақиғача бўлган миқдордаги шартномаларга ҳуқуқшунос визаси қўйилиши, ундан юқори миқдордаги шартномаларга ҳуқуқшунос ҳулосаси илова қилиниши талаб қилинади. Манфатли битимлар ва ҳўжалик муомулаларига кирмайдиган йирик битимлар тўзилмаган. Жамиятда ишлаб чиқариш фаолиятини юритиш учун бир нечта етказиб берувчилар билан шартномалар тўзилган бўлиб, барча шартномалар жамият ҳуқуқшуноси томонидан имзоланган.

4. Келгуси давр харажатлари аудити.

Жамиятнинг бухгалтерия баланси буйича келгуси давр харажатлари 01.01.2020 йил ҳолатига қолдиқ 181286 минг сўм бўлган. Йил охирига қолдиқ 579812 минг сўмни ташкил этган.

5. Кечиктирилган харажатлар (3200)

Жамиятнинг бухгалтерия балансини 200 сатрида кечиктирилган харажатлар буйича 01.01.2020 йил ҳолатига қолдиқ бўлмаган. Йил давомида ҳаракат бўлмаган.

6. Дебитор ва кредитор қарздорликлар аудити.

Жамиятда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 12 майдаги 1154-сонли ва 1999 йил 19 июлдаги 2340-сонли "Халқ ҳўжалигида ҳисоб-китобларни амалга оширишда корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида" ги Фармони талабларига риоя этилиши бўйича таҳлил қилинганда, жамиятда қўйидагича:

(минг сўм).

т\р №	смет №	гурuhlари номи	Баланс ҳисоботи		Фарқи
			1.01.2020 й ҳолатида	31.12.2020 й ҳолатида	
1	4000	Харидор ва буюртмачилар билан узаро ҳисоб-китоблар	824322	7461255	6636933
2	4120	Шуъба ва қарам ҳўжалик жамиятларнинг қарзи	19954178	4305729	-15648449
3	4200	Ходимларга берилган бўнақлар			0
4	4300	Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бунақлар	177378185	140633463	-36744722
5	4400	Давлат бюджетига бунақ туловлари	2053554	42347	-2011207
6	4500	Давлат мақсадли туловлари	1638	2074	436
7	4700	Ходимларнинг бошқо операциялар бўйича қарзини ҳисобга олувчи смет	12250	9625	-2625
8	4800	Бошқа дебитор қарздорликлар	331462	377969	46507
		Жами:	200555589	152832462	-47723127

Ушбу таҳлилдан куринадики, дебитор қарздорликлар 01.01.2020 йилга нисбатан 2020 йил 31 декабр ҳолатига жами -47723127 минг сўмга камайган.

Жамиятда кредитор қарздорликлар қўйидагича:

(минг сўм).

т\р №	смет №	Номи	Баланс ҳисоботи		Фарқи
			1.01.2020 ҳолатида	31.12.2020 ҳолатида	
1	6000	Мол етказиб берувчилардан қарз	425996	19477739	19051743

2	6120	Шуъба ва қарам хўжалик жамиятларга қарз	32381071	31090544	-1290527
3	6240	Солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича кечиктирилган мажбуриятлар			0
4	6300	Олинган бунақлар (6300)	3892953	396232	-3496721
5	6400	Бюджет туловлари қарзи	474088	933503	459415
6	6520	Давлат мақсадли фондлари ажратмалар қарзи	848744	933123	84379
7	6600	Таъсисчиларга булган қарз			0
8	6700	Меҳнатга ҳақ тулаш бўйича қарз	1634270	2629281	995011
9	6900	Бошқа кредитор қарзлар	4598509	116198	-4482311
		Жами:	44255631	55576620	11320989

Ушбу таҳлилдан қуринадики, жамиятни баланс ҳисоботи бўйича 2020 йил 1 январ ҳолатида жорий кредитор қарздорлик жами 44255631 минг сўмни, 2020 йил 31 декабр ҳолатида кредитор қарздорлик 55576620 минг сўмни ташкил қилиб, йил бошига нисбатан 11320989 минг сўмга қарздорлик кўпайган.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 150 моддасига мувофиқ умумий даво муддати 3 йиллигини ҳисобга олган ҳолда дебитор қарздорликларни зарарга олиниши ва кредитор қарздорликларни даромадга олиниши ҳамда Бухгалтерия ҳисобининг миллий стандарти (21-сонли БҲМС) "Хўжалик юритувчи субъектлар молиявий-хўжалик фаолиятининг бухгалтерия ҳисоби сўтлар режаси ва уни қўллаш бўйича Йўриқнома"га 2-ИЛОВАни 442 бандига мувофиқ, 007 "Тўлашга қобилиятсиз дебиторларнинг зарарга ўтказилиб ҳисобдан чиқарилган қарзи" сўти қарздорларнинг тўлашга қобилияти бўлмаганлиги туфайли зарарга ҳисобдан чиқарилган дебиторлик қарзларнинг ҳолати тўғрисидаги маълумотларни ахборотларни умумлаштириш учун мулжалланганлиги, бундай қарз ҳисобдан чиқарилган пайтидан бошлаб беш йил давомида қарздорларнинг мулкӣ ҳолати ўзгарган вақтда қарзни ундириб олиш имкониятини кузатиб бориш учун балансдан ташқари сўтда ҳисобга олиниши лозим.

Аудит таҳлилида муддати ўтган дебитор ва кредитор қарздорликларга йўл қўйилмаслиги, иш ҳақи тулови, бюджет олди қарздорликларига ўз вақтида ҳисоб-китоблар қилиниши, баланс ҳисоботида кредитор қарздорликлар очик кўрсатилиши, дебитор ва кредитор қарздорликлар 19-БҲМС талаблари асосида белгиланган муддатда йўқламадан ўтказилиб, тулов муддати ўтган қарздорликлар қонунчиликда белгиланган тартибда ҳисобдан чиқарилиши ва барча қарздорликлар билан тўлиқ солиштира далолатномалар расмийлаштирилиши, жамиятда муддати ўтган дебитор қарздорликлар бўйича ўз вақтида ундириш чоралари кўриб борилиши тўғрисида тавсиялар берилди.

Пул маблағлари

7.Банкдаги ҳисоб рақамлари ва касса ҳисоботи аудити.

Сурхондарё вилояти Сариосиё тумани Шарғун шахри "Sharg'un Ko'mir" акциядорлик жамияти Сариосиё тумани Давлат солиқ инспекцияси томонидан руйхатга олинган бўлиб, унга 200 494 307 идентификацион рақами берилган ҳамда АТ «Ўзсаноатқурилиш» банкининг Шарғун филиалида 202 100 000 000 311 045 001 сонли асосий ҳисоб рақамига эга.

Сурхондарё вилояти Сариосиё тумани, Шарғун шахри "Sharg'un Ko'mir" акциядорлик жамиятининг Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги банк муассасаларида ҳисоб-китоб, депозит, жорий ва валюта ҳисоб рақамлари очиш учун рухсатномаси бўлмаганлиги туфайли корхонанинг Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги банк муассасаларида ҳисоб-китоб, депозит, жорий ва валюта ҳисоб рақамлари мавжуд эмас.

Ҳисобот йили давомида жорий ҳисоб рақамларида 113392523 минг сўм дебет ва 114785424 минг сўм кредит айланмаси амалга оширилган.

Ҳисоб рақамидаги пул маблағлари (5100) да ҳисобот йили бошига 2053933 минг сўм, ҳисобот йили охирига 661032 минг сўм қолдиқ сўмма қолган.

Чет эл валютасидаги пул маблағлари (5200) ҳисоб рақамида ҳисобот йили бошига қолдиқ сумма бўлмаган, ҳисобот йили охирига 102014 минг сўм қолдиқ суммани ташкил этган.

Бошка пул маблағлари ва эквивалентлари (5500, 5600, 5700) -махсус ҳисоб рақамларида ҳисобот йили бошида ва ҳисобот йили охирида қолдиқ сумма қолмаган.

Жамиятни бухгалтерия балансини 570 сатрида узоқ муддатли банк кредитлари ҳисобот йили бошига 426 062 351 минг сўмни, ҳисобот йили охирига 604 339 910 минг сўмни ташкил этган. Яъни Хитой Халқ Республикаси Эксимбанкдан олинган 604 339 910 минг узоқ муддатли банк кредитларини ташкил этган.

Жамиятни бухгалтерия балансини 740 сатрида қисқа муддатли қарзлар ҳисобот йили бошига 19 824 636 минг сўмни, ҳисобот йили охирига 37 297 451 минг сўмни ташкил этган. Ҳисобот йили охиридаги ушбу сумманинг асосий қисми 36 136 162 минг сўми «Ўзбекистон темир йўллари» АЖ дан 14.08.2018-йилдаги №113-ЮР - сонли шартномага асосан олинган фоизсиз қарз ҳисобидан юзага келган.

Жамиятнинг Ўзбекистон Республикаси ташқарисидаги банк муассасаларида ҳисоб-китоб, депозит, жорий ва валюта ҳисоб рақамлари мавжуд эмас.

Ҳисоб рақамлар буйича ҳисоботлар банк кучирмалари бўйича солиштирилганда ва қолдиқларида фарқлар аниқланмади.

Жамиятда 2020 йил ҳисобот йили давомида кассага кирим 3158000 минг сўмни ва чиқим 3158000 минг сўмни ташкил этган. Асосан банкдаги ҳисоб рақамидан ишчи хизматчиларни ойлик иш ҳақлари тўлови учун кирим қилиниб мақсадли сарф қилинган.

Жамиятда кассирлик моддий ҳисобдор шахс Ҳамдамова Зухрога "Бухгалтер-кассир" лавозими буйруқ асосида юклатилган бўлиб, моддий жавобгарлик шартномаси тузилган.

Ҳисобот йили бошида ва ҳисобот йили охирида кассада қолдиқ қолмаган.

9. Ўз маблағлари манбалари аудити.

Жамиятда 2020 йил боши ва охирига хусусий капитали қўйидагилардан иборат:
(минг сум ҳисобида).

№	Номи	01.01.2020 й	31.12.2020 й
1	Устав капитали	7029420	7029420
2	Қўшилган капитал		
3	Резерв капитали	5952240	8513112
4	Таксимланмаган фойда (Қопланмаган зарар)	8188264	8295870
5	Мақсадли тушумлар	13173791	25104066

9.1. Устав капитали.

Жамиятнинг Устав жамғармаси 7 029 420 000 (етти миллиард йигирма тўққиз миллион тўрт юз йигирма минг) сўм миқдорини ташкил этиб, ҳар бир акциянинг номинал қиймати 1.000 (бир минг) сўм бўлган 7 029 420 (етти миллион йигирма тўққиз минг тўрт юз йигирма) дона оддий акцияга бўлинган.

Жамият Устав жамғармасида таъсисчиларнинг улушлари қўйидагича тақсимланган:
“Ўзбекистон темир йуллари” акциядорлик жамияти – 3 584 854 000 (уч миллиард беш юз саксон тўрт миллион саккиз юз эллик тўрт минг) сўм миқдоридаги 3 584 854 (уч миллион беш юз саксон тўрт минг саккиз юз эллик тўрт) дона оддий акцияларга эга яъни Устав жамғармасини 51 фоизи;

“Ўзбеккўмир” кўмир казиб олиш ва сотиш акциядорлик жамияти – 3 434 580 000 (уч миллиард тўрт юз ўттиз тўрт миллион беш юз саксон минг) сўм миқдоридаги 3 434 580 (уч миллион тўрт юз ўттиз тўрт минг беш юз саксон) дона оддий акцияларга эга яъни Устав жамғармасини 48,86 фоизи;

Сариосиё туман “Бозор-М” кичик корхонаси – 1 151 000 (бир миллион бир юз эллик бир минг) сўм миқдоридаги 1 151 (бир минг бир юз эллик бир) дона оддий акцияларга эга яъни Устав жамғармасини 0,016 фоизи;

Қолган 8 835 000 (саккиз миллион саккиз юз ўттиз беш минг) сўм миқдоридаги оддий акциялар Ўзбекистон Республикасининг 222 (икки юз йигирма икки) нафар жисмоний шахслари – 8 835 (саккиз минг саккиз юз ўттиз беш) донага эга яъни Устав жамғармасини 0,124 фоизини ташкил этган.

9.2.Резерв (захира) капитали.

«Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини химоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 34-моддаси (*Жамиятнинг фондлари ва соф активлари*)га асосан жамият уставида назарда тутилган, яъни устав фондининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда жамият Захира фонди тузилиши кўзда тутилган.

Жамиятнинг Захира фонди жамият Уставида белгиланган миқдорга етгунига қадар ҳар йили соф фойдадан мажбурий ажратмалар утқишиш орқали соф фойданинг 5 фоизидан кам бўлмаган ҳолда Захира фондига ажратма ажратиш йули билан шакллантирилади.

Жамиятнинг захира фонди қўрилган зарарларни коплаш, жамият облигацияларини муомаладан чиқариш, имтиёзли акциялар буйича дивидендлар тулаш ва қонун ҳужжатларига мувофиқ акцияларни сотиб олишни талаб қилиш ҳуқуқига эга бўлган акциядорларнинг талабига биноан акцияларни сотиб олиш учун мулжалланган бўлиб, Захира фондидан бошқа мақсадларда фойдаланиш мумкин эмас.

Жамият соф активларининг қиймати бухгалтерия ҳисоб-китоб маълумотлари бўйича белгиланган тартибда баҳоланади.

Жамиятда Захира фонди (Резерв капитал) устав фондининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда тузилиши кўзда тутилган бўлиб, Захира фонди тўлиқ шакллантирилган.

10. Даромадлар аудити.

Молиявий натижалар бўйича 2-сон шаклда 2020 йилда товар (иш,хизмат)ларни сотишдан соф тушум жамиятда 73 071 291 минг сўмни ташкил этган. Бу асосан ер остидан казиб олинган кўмирни сотиш, хизматлар кўрсатиш ҳисобига амалга оширилган.

Жамиятни 2020 йил молиявий хўжалик фаолиятининг якуни бўйича тузилган молиявий натижалар тўғрисидаги №2 сон ҳисоботининг 90 сатрида 9300-счёт асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари 8 838 232 минг сўмни ташкил этган.

Жамиятни ДСИга топширилган йиллик ҚҚС ҳисоботида 7-Илова - Йил бошидан товарларни (хизматларни) реализация қилиш 94 916 179 минг сўмни ташкил этган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 31 мартдаги №75 соғли «Кўмир учун улгуржи-сотиш нархлари устамасининг махсус миқдорини ўзгартириш тўғрисида»ги қарорига асосан махсус устама 54 000 сўм ўрнатилган ва ушбу устама сумма солиқ тўловлари ҳисоблаш базасига киритилмаслиги қайд этилган.

Даромадларни тан олишда 3-БХМС қоидаларига ва «Маҳсулот (ишлар, хизматлар) ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларнинг таркиби ҳамда молиявий натижаларни

шакллантириш таркиби тўғрисида»ги Низом қоидаларига тўлиқ риоя қилиниши тавсия этилади.

11. Харажатлар аудити.

Жамиятда харажатлар таркиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 1995 йил 1-январдаги ва унга ўзгартиришлар билан қабул қилинган 1999 йил 5-февралдаги №54 ва 2003 йил 25-декабрдаги 567 сонли «Маҳсулотлар (иш хизматлар) ишлаб чиқариш ва сотилиши бўйича харажатлар таркиби ва молиявий натижаларининг таркиб топиши» тўғрисидаги Низом асосида ва 21-сонли БХМС ҳисоблари асосида ишлаб чиқариш таннархи харажати, маъмурий харажатлар, бошқа операцион харажатлар алоҳида юритилиб, харажат турлари бўйича таҳлиллар қилинган.

Жамият томонидан тақдим қилинган ҳисобот кўрсаткичларига асосан 2020 йил давомида қўйидаги харажатлар амалга оширилган:

№	Харажатлар гуруҳи	2020 йил Ҳақиқатда	Аудитда	Фарқи
1	Сотилган маҳсулот таннархи	62061767	49055111	0
2	Давр харажатлари	31610498	31610498	0
3	Шу жумладан, сотиш харажатлари	8774901	8774901	0
4	Маъмурий харажатлар	4557779	4557779	0
5	Бошқа операц х-жатлар	18277818	18277818	0
6	Молиявий фаолият харажатлари	270635	270635	0

12. Штатлар жадвали ва иш ҳақи аудити.

Штатлар жадвали жамият бошқарувининг тегишли қарор ва буйруқлари билан тасдиқланган.

Жамиятда иш ҳақи ва унга тенглаштирилган туловлар тўлиқ 1С-Программада ҳисобланган.

Меҳнат ҳақи тўловлари бўйича қарздорлик 2020 йилнинг 1 январ ҳолатига 1634270 минг сўми, 2020 йил 31 декабр ҳолатига 2629281 минг сўми ташкил қилган.

Жамиятнинг 2021 йил 1-январ ҳолатига ишчи ходимларнинг иш ҳақидан 19 208 974 (ўн тўққиз миллион икки юз саккиз минг тўққиз юз етмиш тўрт) сўм дебиторлик қарздорлик мавжуд бўлган, шундан олдинги йилларда қолиб кетган меҳнат шартномасини бекор қилинган 6 (олти) нафар ишчи ходимлардан бўлган муддати ўтган дебиторлик қарздорлик 2 022 772 (икки миллион йигирма икки етти юз етмиш икки) сўми ташкил этди.

Жамиятнинг 2020 йил давомида 20 364 092 170 (йигирма миллиард уч юз олтимиш тўрт миллион тўқсон икки минг бир юз етмиш) сўм миқдоридаги маблағ иш ходимларнинг пластик карточкаларига иш ҳақи, мукофот ва нафақа пуллари, таътил пуллари ва касаллик варақалари учун тўлаб берилган.

Қорхона маъмурияти томонидан 1999 йил 17 октябрдаги Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг "Иш ҳақининг ўз вақтида туланиши учун вазирликлар, идоралар ва хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш юзасидан қўшимча чора тадбирлар тўғрисида"ги 504 сонли қарорининг ижросига тўлиқ риоя этилиши лозимлиги аудит тавсия этилади.

Жамиятда меҳнат таътили буйруқлари ва ҳисоблашлар текширувдан ўтказилганда Жамият маъмурияти ва ходимлар касаба уюшмаси билан тузилган жамоа шартномаси 5.4. банди бўйича асосий меҳнат таътили 18 иш куни, қўшимча таътил оғир ва ноқулай меҳнат шароитига қараб 3 кундан 30 кунгача ва жами 48 иш кунидан ошмаслиги қайд этилган.

Корпоратив пластик карточка бўйича

Жамиятнинг 2020 йил 18-ноябрдаги 256-сон бўйруғи билан корпоратив банк картасини сакловчи карта ҳисоб варағи ҳисобда турган пул маблағларини тасарруф этган ҳолда товарлар, ишлар ёки хизматларни сотиб олиш учун нақд пулсиз шаклда тўловларни амалга ошириш ҳуқуқини берувчи тўлов картасини автосарой участкасидаги хавдовчи Ф.Я.Зойиров зиммасига юклатилган. 2020 йил давомида корпоратив пластик карточкага 237 782 485 (икки юз ўттиз етти миллион етти юз саксон икки минг тўрт юз саксон беш)сўм келиб тушган ва шу миқдордаги маблағга товар моддий захиралари харид қилинган ва 2021 йил 1-январ ҳолатига қолдиқ қолмаган.

13. Солиқлар ва Бюджетдан ташқари жамғармаларга ажратмалар аудити.

Жамиятда 2020 йил ҳисобот йили давомида "ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING 2020 ЙИЛГИ АСОСИЙ МАКРОИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ ПРОГНОЗИ ВА 2021-2022 ЙИЛЛАРГА МАҚСАДЛИ ЙЎНАЛИШИ ТЎҒРИСИДА"ги 9.12.2019 йилдаги N589-ЎЗР қонунига ва Солиқ Кодексида мувофиқ қўйидаги солиқ ва ажратмалар тўлови амалга оширилган:

- қўшилган қиймат солиғи;
- ер солиғи;
- фойда солиғи;
- Ер қаридаги қазилмалардан фойдаланганлиги учун солиқ;
- мулк солиғи;
- ишчи-хизматчилар иш ҳақидан даромад солиғи;
- сув солиғи;
- ижтимоий солиқ тўлови;
- ИНПСга 1%.

Улчов бирлиги: минг сўм ҳисобида

№	Бюджет ва мажбурий тўловлар тури	01.01.2020 йилга қолдиқ		Ҳисобланди	Тўланди	01.01.2021 йилга қолдиқ	
		Дебет	Кредит			Дебет	Кредит
1	Ер қаридан фойдаланганлик учун солиқ	17 692,1		2 702 688,10	2 707 338,30	22 342,30	
2	Ер солиғи			777 288,30	560 390,00		216 898,30
3	Сув солиғи	50 129,4		996	5 000,00	54 133,40	
4	Мол-мулк солиғи		10 494,7	12 252,40	10 488,60		12 258,50
5	Даромад солиғи	120 672,1		3 056 731,00	3 304 664,10	368 605,2	
6	ҚҚС	1 927 312,20		8 064 175,60	7 273 955,20	1 137 091,80	
7	Фойда солиғи		539 194,30	155 873,70	27 768,60		667 299,4
8	Ягона ижтимоий тўлов	96 823,8		3 375 811,0	3 055 854,0	223 133,2	
	Жами	2 212 629,60	549 689,0	18 145 816,10	16 945 458,80	1 805 305,90	896 456,20

Жамият солиқ ва мажбурий тўловлардан 2020 йил 1-январ ҳолатига 2 212 29,6 (икки миллиард икки юз ўн икки миллион олти юз йигирма тўққиз минг олти юз)сўм дебиторлик ва 549 689 (беш юз қирқ тўққиз миллион олти юз саксон тўққиз минг) сўм кредиторлик қарзликлари мавжуд бўлган. 2020 йил давомида 18 145 816,1(ўн саккиз миллиард бир юз қирқ беш миллион саккиз юз ўн олти минг бир юз)сўм солиқ ва мажбурий тўловлари ҳисобланиб, 16 945 458,8 (ўн олти миллиард тўққиз юз қирқ беш миллион тўрт юз эллик саккиз минг саккиз юз) сўми тўлаб берилган. 2021 йил 1-январ ҳолатига солиқ ва мажбурий тўловлардан 1 805 305,9 (бир миллиард саккиз юз беш миллион уч юз беш минг тўққиз юз)сўм дебиторлик ва 896 456,2 (саккиз юз тўқсон олти

миллион тўрт юз эллик олти минг икки юз минг)сўм кредиторлик қарздорликлари мавжуд бўлган.

14. Ҳисоб сиёсати, бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботлар ҳолати аудити. Ички аудит хизмати ҳолати.

Жамиятда тасдиқланган ҳисоб сиёсати мавжуд. Бош китоб, асосий воситалар, ходимларни ойлик иш ҳақлари ва бошқа барча ҳисоб китоблар компьютерда 1 С Программа дастури асосида юритилган. Жамиятнинг ҳисобхонасида бухгалтерия ҳисоби счётлари БХМС №21 га асосан юритилган. Мемориал-ордер тартибида тегишли счётлар асосида бухгалтерия проводкалари икки ёклама берилган.

Жамиятда ички аудит хизмати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16 октябрдаги 215-сонли ҳамда унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида 2011 йил 14 сентябрдаги 258-сонли қарори билан тасдиқланган Корхоналардаги ички аудит хизмати тўғрисида НИЗОМига кўра фаолият кўрсатиши лозим бўлиб, аммо жамиятда 2020 йил давомида фаолият кўрсатмаган.

15. Жамиятни мулкӣ ва молиявий ҳолатини таҳлили

ҲАЖни 2020 йил йиллик молиявий хўжалик фаолиятини якунига кўра мулкӣ ва молиявий ҳолати таҳлили қўйидагича:

Кўрсаткичлар	1.01.2020 йилга		31.12.2020 йилга	
	Сумма минг сўм.	Улуш, %	Сумма минг сўм.	Улуш, %
Жами активлар	524486332	100	746156449	100
Ш.ж. Ўзок муддатли	314371428	59,94	587117400	78,69
Ш.ж. Жорий	210114904	40,06	159039049	21,31
Жами пасивлар	524486332	100	746156449	100
Хусусий капитал	34343715	6,55	48942468	6,56
Мажбуриятлар	490142618	93,45	697213981	93,44
Ш.ж. жорий мажбуриятлар	64080267	12,22	92874071	12,45
Тулов қобилятлиги даражаси	3,28		1,71	

Ушбу таҳлилдан кўринадики, жамият мулкӣни асосий қисмини ўзок муддатли активлар ташкил қилади. 2020 йил 1 январ ҳолатига жамиятни тулов қобилятлиги даражаси 3,28 коэффицентни ёки 328 фоизни, 2020 йил 31 декабр ҳолатига 1,71 коэффицентни ёки 171 фоизни ташкил қилади. Қоплаш коэффиценти 1,25 дан юқори бўлганда тўловга қобилятли ҳисобланиб, жамият 31.12.2020 йил ҳолатига тўлов қобилятига эга.

2020 йил йиллик молиявий хўжалик фаолияти якуни бўйича акциядорлик жамиятининг иқтисодий кўрсаткичлар таҳлили (31.12.2020 й ҳолатига) (минг сўмда)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Акциядорлик жамиятларида замонавий корпоратив бошқарув услубларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида" 2015 йил 24 апрелдаги ПФ-4720-сон Фармони бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамасининг Давлат улуши бўлган акциядорлик жамиятлари ва бошқа хўжалик юритувчи субъектлар фаолияти самарадорлигини баҳолаш

мезонларини жорий этиш тўғрисида 2015 йил 28 июлдаги №207 сонли қарорини ижросини таъминланиши буйича жамиятда самарадорликнинг муҳим кўрсаткичлари –СМКни ҳисоблаш, баҳолаш кўрсаткичларидан фойдаланиш таҳлили қўйидагича:

Фаол айланма маблағлар = жорий активлар – жорий мажбуриятлар
Фаол айланма маблағлар = 66164978

Активлар рентабеллиги = солиқ тўлагунга қадар фойда / активларни ўртача арифметик қиймати, яъни (активларни ҳисобот йили бошидаги қиймати+ активларни ҳисобот йили охиридаги қиймати)/2 = 0,0004(263479/635321390)

Жорий ликвидлик коэффиценти = жорий активлар / жорий мажбуриятлар
Жорий ликвидлик коэффиценти = 1,71

Тез ликвидли активлар = жорий активлар – ТМЗ - келгуси давр харажатлари
Тез ликвидли активлар = 153598212

Тез ликвидлик коэффиценти = Тез ликвидли активлар / жорий мажбуриятлар
Тез ликвидлик коэффиценти = 1,65
Ушбу кўрсаткич меъёр буйича > 1,00 бўлиши зарур.

Абсолют ликвидлилик коэффиценти = Пул маблағлари/жорий мажбуриятлар
=0,007.
Жамиятда ушбу кўрсаткич жуда паст.

Соф тез ликвидли активлар = Тез ликвидли активлар - жорий мажбуриятлар
Соф тез ликвидли активлар = 60724141

Молиявий мустақиллик коэффиценти = Ўз маблағлари
манбалари/(мажбуриятлар-ўзоқ муддатли мажбуриятлар) = 0,53

Қоплаш коэффиценти (тўлов қобилиятлилиги даражаси) = активлар 2-бўлим
жами/(пассив 2-чи бўлим жами - Ўзоқ муддатли мажбуриятлар) = 1,71
Қоплаш коэффиценти 1,25 дан юқори бўлганда тўловга қобилиятли ҳисобланади.

Кредиторлик қарздорликни айланмаси = шу даврдаги календар кун
ҳисоби/(Маҳсулот (иш,хизмат)ларни сотишдан тушган соф тушум/ кредиторлик
қарздорликни ўртача арифметик қиймати, яъни (ҳисобот йили бошидаги қиймати+
ҳисобот йили охиридаги қиймати)/2=98,4

Дебиторлик қарздорликни айланмаси = шу даврдаги календар кун
ҳисоби/(Маҳсулот (иш,хизмат)ларни сотишдан тушган соф тушум/ дебиторлик
қарздорликни ўртача арифметик қиймати, яъни (ҳисобот йили бошидаги қиймати+
ҳисобот йили охиридаги қиймати)/2=118,7

Жалб қилинган капитал рентабеллиги =соф фойда/жалб қилинган (ўзок муддатли мажбуриятлар) капитал йил бошига ва йил охирига нисбати =0,0002

Акциядорлар капиталини рентабеллиги: соф фойда/акциядорлар капиталини ўртача йиллик қиймати =0,002

Дивидендни улуши (чиқиши): ҳисобланган (Ўтган йилги тақсимот) дивиденд/бир дона акцияга даромад =0.

Асосий воситаларни эскириш коэффиценти: асосий воситаларни эскириши/асосий воситаларни бошланғич қиймати = 4,5

Асосий воситаларни янгиланиш коэффиценти: қирим қилинган (сотиб олинган) асосий воситаларни баланс қиймати/ҳисобот охирига барча асосий воситаларни баланс қиймати =26,13

Меҳнат унумдорлиги: соф тушум/корхона ходимларини ўртача сони = 127275,3.

Фонд қайтими: соф тушум/асосий воситаларни ўртача арифметик қиймати (012 сатри) = 3,24.

Ходимларни малакасини оширишга йуналтирилган сарф харажатларнинг бир ходимга нисбати: ходимларни малакасини ошириш харажатлари/ходимларни ўртача сони = 14,18

Ходимлар қунимсизлик коэффиценти: ҳисобот йили бошига ходимлар сони/ҳисобот йили охирига ходимлар сони = 1,0

2020 йилда самарадорликнинг муҳим кўрсаткичлари(СМК)нинг ҳақиқатда бажарилиши

№	Кўрсаткичлар	Ҳоизли улуши	Режа (максадли) Ҳоизда	Ҳақиқатда Ҳоизда	Бажарилиши Ҳоизи	СМК
	A	B	C	D	E	F=ExB/100
1	Активлар рентабеллиги	20	0,5	0,0004	0,08	0,016
2	Абсолют ликвидлилик коэффиценти	10	0,5	0,007	1,4	0,14
3	Молиявий мустақиллик коэффиценти	15	1	0,53	53	7,95
4	Кредитор қарздорлик айланмаси (қунбай)	10	90	98,4	109,33	10,93
5	Дебитор қарздорлик айланмаси (қунбай)	15	90	118,7	131,89	19,78
6	Тўлов қобилиятлилиги коэффиценти	20	0,7	1,71	244,29	48,86

7	Дебитор қарздорликларни пасайиш кўрсаткичлари (белгиланган топширик фоизда)	10	5	0,49	9,8	0,98
	Жами:	100				88,66

**2020 йилда акциядорлик жамияти самарадорлигининг қўшимча
муҳим кўрсаткичларини ҳақиқатда бажарилиши таҳлили:**

№	Кўрсаткичлар	Фоизли улуши	Режа (мақсадли) фоизда	Ҳақиқатда фоизда	Бажарилиши фоизи	ҚСМК F=ExB/ 100
	A	B	C	D	E	
1	Асосий воситаларнинг эскириш коэффициенти	5	0,5	4,5	900,0	45,0
2	Асосий воситаларнинг янгиланиш коэффициенти	5	45	26,13	58,1	2,9
3	Меҳнат унумдорлиги	15	146000	127275,3	87,2	13,1
4	Фонд қайтими	15	1,2	3,24	270,0	40,5
5	Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланиш коэффициенти	20	1	1	100,0	20,0
6	Ишлаб чиқариш қувватлари самарадорлиги (ишлаб чиқарилган маҳсулотлар тан нархида ишлаб чиқариш қувватлари улуши)	20	0,09	0,09	100,0	20,0
7	Ходимларни малакасини оширишга йўналтирилган сарф харажатларнинг бир ходимга нисбати	15	30	14,18	47,3	7,1
8	Ходимлар қунимсизлик коэффициенти	5	1	1	100,0	5,0
	Жами:	100				153,6

**III. Якуний қисм.
Тавсия ва таклифлар**

1. 2020 йил учун тузилган Бизнес-режа кўрсаткичларини бажариш, давр харажатларининг режа кўрсаткичларидан ошиб кетмаслигига, жарима ҳамда пенялар тўланишига йўл қўймаслик.

2. Дебитор қарздорликларга ва тўлов муддати ўтган дебитор қарздорликлар юзага келишига йўл қўймаслик.

3. БХМС № 3 сонли қоидаларига ва маҳсулот (ишлар, хизматлар) ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларнинг таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисидаги низом қоидаларига, Ўзбекистон Республикасининг «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги қонунининг 13-модда «Даромадлар ва харажатларни ҳисобга олиш» га эътибор бериш.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 17 октябрдаги ҳамда 2002 йил 19 мартдаги «Иш ҳақининг ўз вақтида туланиши учун Вазирликлар, идоралар ва хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 504 сонли ва 88-сонли қарори талаблари бажарилишини таъминлаш.

Ушбу аудиторлик ҳисоботи 2 нусхада тузилди.

МЧЖ «AFROSIYOB AUDIT STANDART»
аудиторлик ташкилоти директори аудитор
(аудиторлик сертификати №05086):

МЧЖ «AFROSIYOB AUDIT STANDART»
аудиторлик ташкилоти ёрдамчи аудиторлари:

Ў.Б.Очилов.

**Н.Султонов.
Ш.Худойкулов.
Ғ.Тўракулов.**

Аудиторлик ҳисобот билан танишдик ва унинг бир нусхасини олдик:

“Sharg’un Ko’mir” АЖ бошқаруви раиси:

Х.Н.Абдуллаев

Бош ҳисобчиси:

Ш.Б.Файзуллаев